



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

București, 10 martie 2025

Către: MADR – Autoritatea de Management pt PNS 2023-2027

Subiect: Condiționalitățile sociale

Stimată doamnă Director,

Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România – LAPAR, în calitate de organizație profesională pentru reprezentarea intereselor legitime ale fermierilor din România, prin prezenta vă transmitem punctul de vedere referitor la Ghidul privind condiționalitățile sociale.

Condiționalitățile sociale devin un mecanism care începând cu anul 2025 ne vor condiționa plata subvențiilor întrucât UE urmărește ca fondurile europene din Pilonul I și II să fie alocate unor beneficiari care respectă condițiile de încadrare în muncă și de sănătate și securitate în muncă.

Normele privind condiționalitatea socială sunt definite în **anexa IV din Regulamentul European 2115/2021 și are la bază 3 Directive Europene pentru 2 domenii, și anume: încadrarea în muncă (Directiva 2019/1152), sănătatea și securitatea în munca (Directiva 89/391, respectiv Directiva 104/2009).**

Cele 3 directive europene, menționate mai sus au fost transpuse în legislația muncii, la nivel national, prin: Legea 53/2003 – Codul muncii (art. 17, 31, 32, 40, 85, 94, 194, 197, 278¹ și 278²), Legea securității și sănătății în muncă nr. 319/2006 (art. 6-13, 16-18, 20, 21) și HG nr. 1146/2006 privind stabilirea cerințelor minime de securitate și sănătate pentru utilizarea echipamentelor de muncă de către lucrători la locul de muncă (art. 3-10).

Ca atare, **considerăm că orice altă legislație națională care să intre sub incidența condiționalităților sociale trebuie exclusă.** În aceste condiții, actele normative menționate în Ghidul fermierului privind condiționalitatea socială, altele decât cele care transpun în legislația națională cele 3 directive europene trebuie eliminate din text pe motiv că nu transpun în practică nici una din cele trei directive (Directiva 1152/2019, Directiva 89/391/CEE și Directiva 2009/104CEE), deci nu au aplicabilitate pentru condiționalități sociale conform normelor europene și proiectului de ghid.

Mai mult păstrarea lor în textul Ghidului, la CAP II. Legislație, Definiții și Abrevieri ar conduce la confuzii în modul de aplicare și raportare a neconformităților între Inspekția Muncii și APIA.

Sediul social : Bdul Marasti nr. 61, etaj 3, cam. 321, sector 1, 012244 Bucuresti , Cod Fiscal 14410574

website: www.lapar.org

email: info@lapar.org

mobil: +40 745 751 283



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

Parcurgând Ghidul fermierului privind condiționalitatea socială **organizația noastră aduce câteva observații și propuneri//recomandări astfel încât sancțiunile aplicate fermierilor să aibă la bază încălcarea conformităților care țin strict de activitatea agricolă pentru care primesc plăți directe în temeiul capitolului II sau plăți anuale în temeiul art. 70,71 și 72 din Reg. Eur. 2115/2021** și nu de alte activități economice desfășurate în cadrul aceleiași societăți care are ca obiect de activitate producția agricolă vegetală si/sau animală.

Cap II. 3 DEFINIȚII

I. PROPUNERE 1

TEXT ACTUAL din Ghid „Activitatea agricolă” – activitatea identificată potrivit codurilor CAEN specifice realizată de către angajatori,

TEXT PROPUȘ „Activitatea agricolă” – activitatea definită conform art. 4 alin 2 din Regulamentul 2115/2021 și a PNS 2023-2027 și identificată potrivit grupelor de coduri CAEN specifice și realizate cu angajați aferenți specifici, realizată de către angajatori. Grupele de coduri CAEN specifice sunt următoarele:

- 011 – Cultivarea plantelor nepermanente;
- 012 – Cultivarea plantelor din culturi permanente;
- 013 – Cultivarea plantelor pentru înmulțire;
- 014 – Creșterea animalelor;
- 015 – Activități în ferme mixte;
- Alte coduri CAEN pentru care APIA plătește subvenții.

Observații:

Pentru claritate se impune a fi definite codurile CAEN care pot face obiectul sancționării neconformităților conform Ghidului care a fost pus în dezbatere. Acest lucru se impune deoarece în lumina prevederilor art. 4 alin 2 din Regulamentului 2115/2021 și a PNS 2023-2027, activitatea agricolă este definită:

„Activitatea agricolă” este prevăzută astfel încât să permită contribuția la furnizarea de bunuri private și publice prin intermediul unuia dintre următoarele procese sau al ambelor:

a). **producția de produse agricole, care include acțiuni precum creșterea animalelor sau cultivarea de produse agricole**, inclusiv prin paludicultură, recoltarea, cosirea, reproducția animalelor, unde produse agricole înseamnă produsele enumerate în anexa I la TFUE, cu excepția produselor pescărești, precum și producția de bumbac și de specii forestiere cu ciclul de producție scurt;

Sediul social : Bdul Marasti nr. 61, etaj 3, cam. 321, sector 1, 012244 Bucuresti , Cod Fiscal 14410574

website: www.lapar.org

email: info@lapar.org

mobil: +40 745 751 283



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

b). **în cazul suprafețelor ocupate cu pajisti permanente** situate la altitudini de peste 1.800 m, menținute în mod natural într-o stare adecvată pentru pășunat, activitatea minimă constă în pășunat, cu asigurarea unei încărcături minime de 0,3 UVM/ha, în perioada de pășunat, cu animalele pe care fermierul le deține; având în vedere că o alternativă neproductivă nu se poate desfășura la altitudini de peste 1.800 m.

deci sancțiunile ar trebui să fie aferente **exclusiv** activităților agricole care sunt definite implicit de coduri specifice și care fac obiectul subvențiilor europene.

Mai mult o societate comercială poate avea pe lângă activitățile agricole (cultivare teren, creștere animale, apicultura) care fac obiectul subvențiilor în mod direct și cu coduri CAEN specifice și activități cu coduri CAEN diferite pentru alte activități cum ar fi (ca exemplificare) transporturi, depozitare, condiționare semințe, comerț, activități de birou și multe altele.

Este important de reținut că nu ai voie să depozitezi îngrășăminte sau să poți face activități de tratamente fitosanitare și să obții implicit autorizația de mediu fără să ai coduri CAEN specifice pentru depozitare (5210), activități auxiliare în agricultură (0161) sau tratamentele aplicate semințelor în stațiile de condiționare (0164), ori aceste activități nu pot fi supuse aceluiași tratament cu cele specifice de producție agricolă și/sau animală. Mai mult, pentru aceste activități nu primim subvenții și de aceea nu trebuie să intre sub sancțiunea neconformităților privind condiționalitatea socială.

II. PROPUNERE 2

La definiția „Neconformitate” propunem următorul text completat astfel : „*Neconformitate – ansamblul oricăror nerespectări a cerințelor specifice domeniului relațiilor de muncă și sănătății și securității în muncă și a obligațiilor angajatorului care decurg din actele juridice menționate în anexa IV la Reg CE 2115/2021 și cuprinse în cadrul unui singur Proces - Verbal de constatare și sancționare a contravențiilor*”.

Cu alte cuvinte dacă într-un Proces -Verbal de constatare sunt trecute mai multe neconformități să nu se considere că fiecare neconformitate reprezintă o sancțiune. Si acum ITM-ul stabilește o singură amendă pentru un control, chiar dacă pe Procesul-Verbal sunt trecute mai multe neconformități.



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

Cap III Cerințele privind condiționalitatea socială aplicabile începând cu anul de cerere 2025

III. PROPUNERE 3

Propunem introducerea unei definiții clare a zonei de aplicabilitate a condiționalităților sociale în conformitate cu definirea activității agricole conform art. 4 alin 2 din Regulamentul 2115/2021 și a PNS 2023-2027 și a definiției propuse mai sus.

PRINCIPIUL DE APLICARE : prezentul ghid trebuie să se aplice doar activităților agricole definite de codurile CAEN aferente, dar și a personalului implicat direct în aceste activități. Cu alte cuvinte reducerea subvenției ar trebui să se aplice doar pentru neconformitățile aferente activităților subvenționate și pentru personalul care lucrează direct în aceste domenii.

TEXT PROPUȘ - „Normele privind condiționalitatea socială prevăzute la art. 14 din Reg. UE 2021/2115 și anexa IV la acest regulament se aplică activităților agricole definite conform art. 4 alin 2 din Regulamentul 2115/2021 și a PNS 2023-2027 și identificate potrivit grupelor de coduri CAEN specifice și realizate cu angajați aferenți specifici, realizată de către angajatori. Grupele de coduri CAEN specifice sunt următoarele:

- 011 – Cultivarea plantelor nepermanente;
- 012 – Cultivarea plantelor din culturi permanente;
- 013 – Cultivarea plantelor pentru înmulțire;
- 014 – Creșterea animalelor;
- 015 – Activități în ferme mixte;
- Alte coduri pentru care APIA plătește subvenții.

Astfel se va înțelege că aplicarea normelor de condiționalitate socială se vor aplica pentru activitățile desfășurate pe terenurile, activele și utilajele direct implicate în activitățile agricole definite conform codurilor CAEN specifice și pentru angajații direct implicați în aceste activități.

Prezentele norme de condiționalitate socială nu se vor aplica activităților auxiliare pentru agricultură sau altor activități desfășurate în cadrul aceleiași angajator dar definite prin coduri CAEN diferite, cum ar fi cu titlu de exemplu (fără a fi limitativ): transporturi mărfuri (4941), depozitari (5210), activități auxiliare (0161) activități după recoltare (0163), pregătirea semințelor (0164) sau activități de birou și administrative.”

Exemple:

- a. Se pot raporta către APIA neconformitățile conform art. 14 și anexa IV din Reg. CE 2115/2021, domeniul „Încadrare în muncă” cu legislația aplicabilă Directiva 2019/1152 art.

Sediul social : Bdul Marasti nr. 61, etaj 3, cam. 321, sector 1, 012244 Bucuresti , Cod Fiscal 14410574

website: www.lapar.org

email: info@lapar.org

mobil: +40 745 751 283



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

3-4, art. 8, art. 10 și art. 13 și domeniul „Sănătate și securitate” cu legislația aplicabilă Directiva 89/391/CEE art. 5-12 și Directiva 2009/104/CE art. 3-9 pentru următoarele:

- pentru angajații direct implicați în activitățile agricole cum ar fi: mecanizatorii de pe utilajele agricole care lucrează în câmp, angajații care lucrează la loturile seminceri în câmp, cei de la irigații, cei care lucrează în zootehnie în grajduri, săli de muls, pășune;
 - utilajele aferente activității de producție agricolă: tractoare, combine, semănători, mașini pentru tratamente fitosanitare, utilaje de lucrat solul, prese de balotat, remorci tehnologice pentru zootehnie, platforme de siloz, fânare și depozite de furaje pentru animale, săli de muls, tanc depozitare lapte și orice utilaje folosite direct în activitățile agricole și/sau zootehnice;
 - pe terenurile și în activele implicate direct în producția agricolă cum ar fi: plantații pomi și arbuști, vii, pășuni și fânețe, grajduri și hale pentru animale și/sau păsări, zone de păstrare lapte, zone păstrare legume și fructe, sere și solarii, răsadnițe, terenuri agricole, amenajări de irigații și desecări;
- b. Nu se pot raporta către APIA neconformitățile următoare :
- Pentru personalul aferent altor coduri CAEN cum ar fi activitățile de birouri și administrativ (logistica/contabilitate/administrativ, pază, cantină, altele), depozitare în magazii//silozuri (cod CAEN separat), transporturi, procesare semințe, procesare cereale, legume, carne, lapte etc.
 - Nu se pot sancționa conform prezentului ghid neconformitățile aferente zonelor și activelor aferente activităților auxiliare în agricultură, decât cele direct implicate în producție. Astfel nu sunt implicate în producție zonele de birouri, atelierele de reparație, zonele de magazii și depozite pentru cereale destinate vânzării, magazii de piese, zonele de procesare carne, lapte, legume, altele.

IV. PROPUNERE 4

La art. 88 alin 1 din Reg 2116/2021 se prevede că „Agenția de plăți este notificată numai dacă neconformitatea este rezultatul unei **actiuni sau omisiuni imputabile direct beneficiarului**).

Ori în aceste condiții sunt aspecte prevăzute la neconformitățile privind condiționalitățile sociale și care sunt îndeplinite (realizate) în practică de cele mai multe ori pe bază de contract prestări servicii de firme terțe, acreditate de Ministerul Muncii și Inspekția Muncii de a le realiza, cum ar fi (fără a fi limitative):

- Analizele privind riscurile de securitate și sănătate în muncă;
- Modelul contractelor de muncă;

Sediul social : Bdul Marasti nr. 61, etaj 3, cam. 321, sector 1, 012244 Bucuresti , Cod Fiscal 14410574

website: www.lapar.org

email: info@lapar.org

mobil: +40 745 751 283



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

- Fisele de post;
- Stabilirea tipului de echipament de muncă;
- Fisele de instrucțiuni pentru descrierea și reglementarea diferitelor activități;

Conform legii, răspunderea pentru orice neconformitate rămâne a angajatorului, iar acest aspect nu este de discutat, dar se pune problema dacă aceste „acțiuni și omisiuni sunt **imputabile direct** beneficiarului” conform art. 88 alin 1 din Reg 2116/2021, fiindcă imputabilitatea directă este total diferit ca termen de răspundere. Considerăm că acest lucru ar trebui prevăzut în conținutul ghidului prin introducerea următorului text:

TEXT PROPUȘ: „ *Orice neconformitate definită conform prezentului ghid și care are la bază acțiuni sau omisiuni realizate de diverse firme terțe abilitate de către autoritățile competente și angajate de angajator pe bază de contract, se consideră că nu sunt imputabile direct beneficiarului și nu trebuie raportate către APIA de Inspekția Muncii.*”

V. PROPUNERE 5

În cadrul cap III din Ghid la pag 9 unde se vorbește de sancțiunile administrative este important ca pe lângă art. 89 din Reg. CE 2116/2021, să fie completat și cu art. 85 din același regulament.

Afirmăm acest lucru deoarece în art. 89 pct. 1 ultimul aliniat se arată că „ **Dispozițiile relevante de la articolul 85 alineatele (2), (5) și (6) se aplică mutatis mutandis aplicării și calculării sancțiunilor administrative.**”

În aceste condiții prezentarea prevederilor de la art. 85 pct 2, 5 și 6 din Reg. CE 2116/2021 devine de maximă importanță pentru ca fermierii să înțeleagă modul de calculare a sancțiunilor.

„Art 85

(2) *Ca regulă generală, reducerea este de 3 % din cuantumul total al plăților menționate la alineatul (1).*

(5) *În cazul în care neconformitatea are consecințe grave asupra îndeplinirii obiectivului vizat de standardul sau de cerința în cauză ori constituie un risc direct pentru sănătatea publică sau pentru sănătatea animalelor, se aplică o reducere procentuală mai mare decât cea prevăzută la alineatul (2).*



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

(6) În cazul în care neconformitatea persistă sau se repetă o dată în decursul a trei ani calendaristici consecutivi, procentul reducerii este, ca regulă generală, 10 % din cuantumul total al plăților menționate la alineatul (1). Repetările ulterioare ale aceleiași neconformități, fără un motiv justificat din partea beneficiarului, sunt considerate cazuri de neconformitate deliberată. În caz de neconformitate deliberată, procentul reducerii este de cel puțin 15 % din cuantumul total al plăților menționate la alineatul (1).”

Pentru a evita neclaritățile ce pot apărea cu privire la încadrarea neconformităților pe categorii, și de aici decurgând și cuantumul sancțiunii, este obligatoriu să se menționeze măcar neconformitățile considerate grave. Din punctul nostru de vedere printre neconformitățile grave, așa cum sunt prezentate normele privind condiționalitatea socială în anexa IV a Regulamentului 2115/2021, s-ar număra: lipsa contractului de muncă, neacordarea drepturilor salariale conform celor stipulate în contract, neacordarea concediului de odihnă, lipsa instructajului consemnat în fișele de SSM și PSI, lipsa echipamentului minim de protecția muncii pentru angajații cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată, utilizarea unor echipamente de muncă improvizate.

De asemenea, o atenție deosebită trebuie acordată clarificărilor privind activitatea zilierilor în fermă unde timpul scurt de muncă, uneori chiar și de o zi, pentru o anumită activitate, nu ne permite să acordăm un echipament minim de protecția muncii întrucât costurile ar fi mai mari decât remunerația pentru munca prestată și nici să parcurgem toată procedura birocratică și instructajul la locul de muncă ca în cazul unui angajat cu contract de muncă pe perioadă nedeterminată.

Vă mulțumim pentru timpul și atenția acordată acestui document inițial și așteptăm draftul privind Ordinul pentru condiționalitatea socială, ocazie cu care vom reveni cu observații și recomandări mai punctuale pentru fiecare domeniu de încadrare a cerințelor conform Anexei IV din Regulamentul 2115/2021.

Cu stimă,

Dr. Ing. Nicu VASILE,
Președinte LAPAR



Sediul social : Bdul Marasti nr. 61, etaj 3, cam. 321, sector 1, 012244 Bucuresti , Cod Fiscal 14410574

website: www.lapar.org

email: info@lapar.org

mobil: +40 745 751 283



LAPAR
Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România

Despre LAPAR

Liga Asociațiilor Producătorilor Agricoli din România (LAPAR) este o organizație profesională, neguvernamentală și independentă, constituită în anul 2001 prin asocierea voluntară dintre asociații profesionale și societăți comerciale. LAPAR reprezintă interesele producătorilor agricoli în relația cu instituțiile Administrației centrale, precum și cu alte asociații și federații, interne și internaționale, responsabile cu gestionarea politicilor și programelor pentru agricultură, respectiv cu atragerea fondurilor destinate activității din agricultură. LAPAR este co-fondator Alianța pentru Agricultură și Cooperare, care este membră COPA-COGECA. LAPAR este, de asemenea, membru fondator OIPA Cereale, membru în Consiliul Național al Întreprinderilor Private Mici și Mijlocii din România (CNIPMMR) și membru European Agroforestry Federation (EURAF).

Pentru informații suplimentare: www.lapar.ro

Sediul social : Bdul Marasti nr. 61, etaj 3, cam. 321, sector 1, 012244 Bucuresti , Cod Fiscal 14410574

website: www.lapar.org

email: info@lapar.org

mobil: +40 745 751 283